

Deputat în Parlamentul Republicii Moldova

Biroul permanent al Parlamentului Republicii Moldova

În conformitate cu prevederile art. 73 din Constituția Republicii Moldova și art. 47 din Regulamentul Parlamentului adoptat prin Legea nr. 797/1996, se înaintează cu titlu de inițiativă legislativă proiectul de Lege pentru modificarea unor acte normative.

Anexă:

1. *Proiectul de Lege;*
2. *Notă informativă*

Deputați,

LEGE
pentru modificarea unor acte normative

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. I. - Legea nr. 283/2003 privind activitatea particulară de detectiv și de pază (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2003, nr. 200-203, art. 769), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

- 1.** La articolul 23, alineatul (10) va avea următorul cuprins:
„(10) Activitatea particulară de pază se interzice la obiectivele stabilite în anexa nr. 4”.
- 2.** Se completează cu anexa nr. 4 cu următorul cuprins:

„Anexa nr. 4

LISTA
obiectivelor asupra cărora paza
particulară se interzice

- 1.** Ministerele și structurile organizaționale din sfera lor de competență
- 2.** Autoritățile administrative centrale subordonate Guvernului și structurile organizaționale din sfera lor de competență
- 3.** Autoritățile publice autonome
- 4.** Instituțiile publice fondate de Guvern, inclusiv instituțiile medico-sanitare publice aflate în subordinea Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale
- 5.** Obiectivele de păstrare și depozitare a armelor, munițiilor, materialelor explozibile și substanțelor radioactive
- 6.** Obiectivele de păstrare și depozitare a substanțelor narcotice, psihotrope și a precursorilor (cu excepția instituțiilor medicale și farmaciilor

private)

7. Instanțele judecătorești și Procuratura

8. Întreprinderile de stat și/sau societățile comerciale cu capital de stat și societățile comerciale cu capital social majoritar de stat”.

Art. II. - La articolul 10 punctul 3 din Legea nr. 845/1992 cu privire la antreprenariat și întreprinderi (Monitorul Parlamentului Republicii Moldova, 1994, nr. 2, art. 33), cu modificările ulterioare, ultimul alineat va avea următorul cuprins:

„efectuarea activității particulare de pază la obiectivele stabilite în anexa nr.4 la Legea nr.283/2003 privind activitatea particulară de detectiv și de pază”.

Art. III. - (1) Prezenta lege intră în vigoare în termen de 2 luni de la data publicării în Monitorul Oficial.

(2) Guvernul, în termen de 2 luni de la data publicării prezentei legi, va aduce actele sale normative în concordanță cu aceasta.

(3) Autoritățile, instituțiile și întreprinderile enumerate la Art. I. se vor conforma dispozițiilor acesteia în termen de 2 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

NOTĂ INFORMATIVĂ
la proiectul de lege pentru modificarea
unor acte normative

Proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (Legea nr. 283/2003 privind activitatea particulară de detectivi și pază și Legea nr. 845/1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi), a fost înaintat cu titlu de inițiativă legislativă, urmare a multiplelor investigații jurnalistice ce denotă anumite suspiciuni privind legalitatea achizițiilor publice a unor astfel de servicii contractate de autoritățile și instituțiile publice.

Ținem să precizăm că proiectul înaintat este, *de facto*, proiectul de lege privind modificarea unor acte normative aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 448/2019 și înregistrat cu titlu de inițiativă legislativă cu numărul 211 din 26.09.2019, modificat conform unor avize perfectate la inițiativa legislativă înregistrată.

Ulterior, Guvernul, prin Hotărârea nr. 649/219, a decis retragerea din Parlament a respectivului proiect de lege cu abrogarea acestuia.

Ținem să precizăm că temeiul formal invocat de Ministerul Afacerilor Interne, conform Notei informative la Hotărârea nr. 649/219, ar fi servit consultarea suplimentară a proiectului cu mediul de afaceri.

Până la moment atare consultări nu au avut loc, dar reieșind din investigațiile jurnalistice recente la subiect, considerăm că argumentele invocate în notă au fost declarative, iar în esență s-a dorit conservarea situației preexistente.

Din motivele indicate, subscriem argumentelor invocate în Nota informativă la proiectul de Hotărâre a Guvernului nr. 448/2019.

Astfel, proiectul actului normativ are drept scop amendarea alin. (10) al art. 23 din Legea nr. 283/2003 privind activitatea particulară de detectivi și pază, implicit stabilirea faptului că activitatea particulară de pază nu poate fi practică la instituțiile Statului.

Totodată, proiectul actului normativ propune amendarea alineatului (11) al pct. 3 al art. 10 din Legea nr. 845/1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi, care va garanta faptul că întreprinderilor de stat li se va permite efectuarea activității particulare de pază la instituțiile Statului.

De altfel, până în anul 2015, organizațiile particulare de detectivi și pază nu erau în drept să presteze servicii pentru instituțiile de stat, fapt exclus prin adoptarea Legii nr. 232 din 10 decembrie 2015 pentru modificarea și

completarea unor acte legislative, prin care s-a oferit dreptul acestora să presteze servicii către orice obiectiv de stat, cu excepția Băncii Naționale a Moldovei, depozitele de arme și muniții, substanțele radioactive, toxice și periculoase.

Respectiv, ținând cont de faptul că prestarea serviciilor de pază de către organizațiile private ar putea crea premise în periclitarea activității instituțiilor de stat menționate în proiect, se consideră oportună și rațională stabilirea unei interdicții astfel încât companiile private să nu poată presta servicii de pază la obiectivele de importanță strategică a statului.

La caz, statul se bucură de o marjă de apreciere pentru stabilirea necesităților primordiale într-o societate democratică, fapt pentru care se apreciază ca necesară excepția propusă prin proiectul de lege și proporțională cu scopul urmărit. Or, aspectul dat a persistat în legislația națională până la efectuarea amendamentelor de excludere a lor, iar proiectul vine în asigurarea instituțiilor statului cu pază de stat, fără a acapara un segment al concurenței important pentru mediul privat.

Mai mult, prin acest proiect de lege se va asigura nemijlocit securitatea statului, întrucât asigurarea securității instituțiilor sale necesită o atenție sporită, chestiune care nu poate fi lăsată la discreția companiilor private ce prestează servicii de pază în sensul dat. Or, prin securitatea statului se înțelege protecția suveranității, independenței și integrității teritoriale a țării, a regimului ei constituțional, a potențialului economic, tehnico-științific și defensiv, a drepturilor și libertăților legitime ale persoanei împotriva activității informative și subversive a serviciilor speciale și organizațiilor străine, împotriva atentatelor criminale ale unor grupuri sau indivizi aparte.

Sistemul organelor securității statului se constituie din Serviciul de Informații și Securitate al Republicii Moldova, Serviciul de Protecție și Pază de Stat, Poliția de Frontieră din subordinea Ministerului Afacerilor Interne, Serviciul Vamal, precum și din instituțiile de învățământ și alte instituții și organizații nemilitarizate ale organelor securității statului.

Astfel, nu se consideră rațională asigurarea cu pază particulară a obiectivelor statului indicate în lege, dar asigurarea cu pază în mod prioritar de către stat.

Cu titlu informativ notăm că, obiectivele la care se va interzice activitatea particulară de pază sunt cele finanțate din bugetul de stat.

Mai mult decât atât, adoptarea de către Parlament a proiectului propus nu obligă instituțiile bugetare de a preda obiectivele la paza întreprinderilor de stat, având posibilitatea de a crea pază proprie.

Restricțiile respective sunt conforme art. 12 al Legii concurenței nr. 183/2012, întrucât stabilirea de interdicții sau restricții pot fi efectuate exclusiv prin lege.

Astfel, aprobarea/adoptarea proiectului propus nu încalcă principiile concurenței, întrucât se propune aprobarea unui proiect de lege în acest sens.

Suplimentar, este de menționat că prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2/2006 pentru controlul constituționalității unor prevederi din Legea nr.283-XV din 4 iulie 2003 privind activitatea particulară de detectiv și de pază și din hotărârile Guvernului nr.1510 din 12 decembrie 2003 și nr.667 din 8 iulie 2005, s-a constatat că, la reglementarea activității particulare de pază, legiuitorul a respectat principiile și dispozițiile constituționale generale privind statul Republica Moldova, drepturile, libertățile și îndatoririle fundamentale ale persoanei, economia și proprietatea. Or respectarea și ocrotirea persoanei este o îndatorire constituțională primordială a statului care poate fi exercitată doar prin garantarea drepturilor și libertăților fundamentale. Principiul constituțional privind universalitatea drepturilor, libertăților și îndatoririlor fundamentale (art.15) presupune corelația eficientă și uniformă între drepturile și libertățile consacrate de Constituție și Legea nr.283-XV și obligațiile prevăzute de acestea. Dispoziția constituțională, potrivit căreia economia Republicii Moldova este economie de piață, de orientare socială, bazată pe proprietatea privată și pe proprietatea publică, antrenate în concurență liberă, obligă statul să asigure reglementarea activității economice și administrarea proprietății publice ce-i aparține în condițiile legii. Asigurând libertatea comerțului și activității de întreprinzător, protecția concurenței loiale, crearea unui cadru favorabil valorificării tuturor factorilor de producție, statul are angajamentul de a proteja interesele naționale în activitatea economică, financiară și valutară, alte obiective majore consacrate de Constituție (art.126). În exercitarea funcției de garantare a realizării dreptului de proprietate în formele solicitate de titular, statul are obligația de a ocroti proprietatea, inclusiv privată, bunurile stabilite de Constituție și de lege, care fac obiectul exclusiv al proprietății publice (art.127). Prin urmare, Curtea Constituțională a constatat că dispozițiile art.5 alin. (2), art.22 alin. (2), art. 23 alin. (10), și anume sintagmele „la instituțiile bancare” și „la întreprinderile cu capital preponderent de stat și la alte obiective supuse pazei de stat, stabilite de

Guvern”, contestate de autorul sesizărilor, art. 24, art. 27 alin. (2) lit. a) și lit. c) din Legea nr.283-XV nu suprimă și nu diminuează drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

Proiectul actului normativ propune amendarea alin. (10) al art. 23 al Legii nr. 283/2003 privind activitatea particulară de detectivi și pază, precum și amendarea alineatului (11) al pct. 3 al art. 10 din Legea nr. 845/1992 cu privire la antreprenariat și întreprinderi, prin stabilirea unei interdicții în prestarea serviciilor de pază a instituțiilor statului de către organizațiile particulare de pază, indicate în proiectul de lege.

În același context menționăm că implementarea actului normativ nu necesită cheltuieli financiare, iar proiectul în varianta prezentată de Guvern a fost supus expertizei anticorupție. Totodată, recomandările formulate în avizul CNA au fost luate în calcul la definitivarea acestuia și anume a fost completat proiectul cu textul reformulat în ce privește paza instituțiilor medico-sanitare publice aflate în subordinea Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale.

De asemenea, proiectul a fost supus anterior expertizei juridice de către Ministerul Justiției, care a indicat lipsa obiecțiilor conceptuale.

Urmare a adoptării respectivului proiect de lege, Guvernul, în termen de 2 luni de la data publicării legii, va aduce actele sale normative în concordanță cu aceasta, iar autoritățile, instituțiile și întreprinderile enumerate în proiect se vor conform dispozițiilor acesteia în termen de 2 luni de la intrarea în vigoare.

Având în vedere cele expuse, deputații Frațiunii parlamentare „Partidul Acțiune și Solidaritate, Blocul ACUM” propun Parlamentului spre examinare și adoptare prezentul proiect de Lege.

Deputați în Parlament,